
ПОЛІТИЧНИЙ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КИТАЮ

UDC 339.972+339.72

DOI <https://doi.org/10.51198/chinesest2023.02.042>

CHINESE SHADOW BANKING IN THE NEW CONSTRUCT OF SHADOWIZATION THE WORLD ECONOMY

M. Savrasov

PhD Student

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

54/1, Peremogy ave., Kyiv, 03057, Ukraine

smv75412@gmail.com

The article examines the influence of shadow banking in China on the shadowing of the world economy. The new construct of the shadowing of the world economy includes the facilitation of cross-jurisdictional transactions, comprehensive digitalization, and the introduction of innovations, including financial ones, which, in combination with weak regulation, opacity, and market demand, accelerated the development of shadow banking in the period after the global financial crisis. The introduction of new financial innovations leads to the emergence of new types of institutions that perform the functions of shadow banking. The rapid development of shadow banking has played a positive role in the post-crisis recovery, but highly technical transnational emission, opacity, and significant volumes of shadow banking create the danger of spreading systemic risks and the risks of shadowing the global economy.

The exponential growth of Chinese shadow banking, and subsequently its sharp reduction due to the introduction of regulatory restrictions, affects not only the Chinese financial system but also the global one.

Quantitative estimates were obtained and the direction of the relationship between Chinese shadow banking activities, traditional shadow banking, and the share of the global shadow economy in the world GDP was revealed. The results of correlation analysis and econometric modelling show that the growth of shadow banking and traditional shadow banking in China reduces both the Chinese and the global shadow economy. This is due to the positive impact on the development of entrepreneurship in China, especially small and medium businesses. Since private enterprises in China are generally more efficient than state-owned enterprises, further growth in shadow banking will contribute to the optimization of the economic structure and acceleration of economic growth. Strict regulatory restrictions on shadow banking in China in the context of the growing integration of the Chinese financial system with the world can contribute to the development of negative processes in the Chinese and world economies.

Key words: China, shadow economy, shadowization, world economy, shadow banking, banks' shadow activities, Traditional Shadow Banking.

© 2023 M. Savrasov; Published by the A. Yu. Krymskyi Institute of Oriental Studies, NAS of Ukraine and the Ukrainian Association of Sinologists on behalf of The Chinese Studies. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

КИТАЙСЬКИЙ ТІНЬОВИЙ БАНКІНГ У НОВОМУ КОНСТРУКТІ ТІНІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

М. В. Саврасов

У статті досліджується вплив тіньового банкіngu в Китаї на тінізацію світової економіки. Новий конструкт тінізації світової економіки включає у себе полегшення крос-юрисдикційних транзакцій, всеохопну цифровізацію, впровадження інновацій, у тому числі фінансових, що в поєднанні зі слабким регулюванням, непрозорістю та запитом ринку прискорило розвиток тіньового банкіngu в період після світової фінансової кризи. Впровадження все нових фінансових інновацій призводить до появи нових типів установ, що виконують функції тіньового банкіngu. Стрімкий розвиток тіньового банкіngu відіграв позитивну роль у післякризовому відновленні, але високотехнічна трансакціональна емісія, непрозорість та значні обсяги тіньового банкіngu створюють небезпеку поширення системних ризиків та ризиків тінізації світової економіки.

Експоненціальне зростання китайського тіньового банкіngu, а згодом його різке скорочення внаслідок запровадження регулятивних обмежень позначаються не тільки на фінансовій системі Китаю, але й на світовій. Висунуто та розглянуто дві основні гіпотези щодо впливу китайського тіньового банкіngu на процеси тінізації світової економіки: 1) тіньовий банкінг Китаю у своїй законній діяльності створює передумови для поширення тіньової економіки у світі; 2) тіньовий банкінг Китаю у своїй законній діяльності зменшує тінізацію світової економіки.

Отримано кількісні оцінки та виявлено напрям зв'язку між китайськими банківською тіньовою діяльністю, традиційним тіньовим банкіngом та питомою вагою світової тіньової економіки у світовому ВВП. Результати кореляційного аналізу та економетричного моделювання свідчать, що зростання банківської тіньової діяльності і традиційного тіньового банкіngu в Китаї зменшує як китайську, так і світову тіньову економіку, що підтверджує гіпотезу 2. Це пов'язано з позитивним впливом на розвиток підприємництва в Китаї, передусім малого та середнього бізнесу. Оскільки в Китаї приватні підприємства загалом більш ефективні ніж державні, подальший приріст тіньового банкіngu сприятиме зростанню продуктивності, оптимізації економічної структури та прискоренню економічного зростання. Жорсткі регулятивні обмеження тіньового банкіngu в Китаї в умовах зростання інтегрованості китайської фінансової системи зі світовою можуть сприяти розвитку негативних процесів у китайській та світовій економіках.

Ключові слова: Китай, тіньова економіка, тінізація, світова економіка, тіньовий банкіng, банківська тіньова діяльність, традиційний тіньовий банкіng.

Дослідження тінізації світової економіки передбачає врахування впливу багатьох факторів, до яких належить і тіньовий банкіng, який надає менш регульовані фінансові послуги ніж традиційний банкіng. Новий конструкт тінізації світової економіки включає у себе всеохопну цифровізацію та впровадження інновацій, у тому числі фінансових, що в поєднанні зі слабким регулюванням призвело до прискореного зростання тіньового банкіngu. Тіньова економіка та тіньовий банкіng – це два різні поняття за своєю суттю, які мають певну схожість завдяки слову «тіньов-а(ий)», але таке означення має різне трактування в кожному терміні.

Так, поняття «тіньова економіка» в широкому розумінні передбачає діяльність, яка не врахована податковими, або контролюючими органами

[Chen & Schneider 2018, 4], здебільшого має негативний сенс. Тоді як «тіньовий банкінг» належить до законної (легальної діяльності) у сфері кредитного посередництва, яке здійснюється поза традиційною банківською системою і може відноситись до офіційної економіки, а може перебувати повністю чи частково в тіньовій економіці (власне, як будь-яка інша економічна діяльність). Тобто термін «тіньовий банкінг» не передбачає однозначного трактування як частини «тіньової економіки». Спільною для трактувань «тіньова економіка» та «тіньовий банкінг» є поза формальна чи поза нормативним регулюванням сутність обох понять. І хоча в тіньовій банківській діяльності трапляється фінансування незаконних економічних операцій, це не є визначальною характеристикою терміна. Спільним у трактуванні понять «тіньова економіка» та «тіньовий банкінг» може бути ризикованість як власне самої тіньової банківської діяльності, так і вища ймовірність створення ризику в економіці.

Тіньовий банкінг хоч і став каталізатором кризових процесів у фінансовій системі, набув прискореного поширення після світової фінансово-економічної кризи у зв'язку з посиленням регулювання банківського сектору і обмеження банківської кредитної здатності. Тобто потреби на фінансовому ринку задовольняли більш гнучкі та менш регульовані установи тіньового банкіngu. У післякризовий період світове позабанківське кредитування зросло удвічі, контролюючи 226,6 трлн дол. США до 2021 року [Katsomitros 2023]. Це, з одного боку, відіграло позитивну роль у післякризовому відновленні, але з іншого – створює небезпеку системних ризиків та ризику тінізації світової економіки внаслідок непрозорості та значних обсягів. Також на глобальному рівні важливим питанням є високотехнічна транснаціональна емісія тіньового банкіngu.

Експоненціальне зростання китайського тіньового банкіngu в період після світової фінансово-економічної кризи та жорсткі обмеження цього сектору з боку регулятора в подальшому привернули увагу дослідників, експертів та аналітиків міжнародних фінансових організацій. На сьогодні триває дискусія щодо оцінки функцій та наслідків діяльності цього сектору фінансової системи Китаю. Так, у праці дослідника Народного банку Китаю вивчено критичну роль тіньового банкіngu Китаю у створенні кредитних грошей і приховуванні кредитного ризику, доведено, що має сенс досліджувати окремо структурні компоненти тіньового банкіngu Китаю (банківську тіньову діяльність та традиційний тіньовий банкінг) та показано, що тіньова банківська діяльність тісно пов'язана з індикатором створення грошей M_2 , тоді як традиційна тіньова банківська діяльність задіяна меншою мірою [Sun 2019]. Новий оригінальний погляд на тіньове банківське обслуговування в Китаї пропонує колектив авторів з Китаю та Гонконгу, які розглядають проблему з точки зору лібералізації подвійної процентної ставки. Зокрема, в цій праці обґрунтовано переваги тіньового банкіngu для підвищення ефективності китайської фінансової системи та продуктивності економіки завдяки оптимізації розподілу фінансування між державними та приватними підприємствами [Wang H., Wang H., Wang L., & Zhou 2019]. Зважену оцінку наслідкам тіньової банківської діяльності надано А. Кастомітросом, який розглядає і ризики поширення кризових явищ, і наслідки дефолту клієнтів тіньового банкіngu Китаю для економіки, і відзначає позитивний ефект тіньового банківського кредитування малого та середнього бізнесу та закликає до пошуку ринкових

рішень щодо оптимізації регулювання тіньового банкінгу [Katsomitros 2023]. К. С. Цай досліджує тенденції та перспективи тіньового банківського обслуговування щодо фінансування малих і середніх підприємств у Китаї [Tsai 2015a] та тіньову банківську діяльність у Китаї з позиції політичної економії державного капіталізму [Tsai 2015b]. Однак відсутні праці з дослідження впливу китайського тіньового банкінгу на тіньову економіку та тінізацію світової економіки. Тож тема дослідження видається актуальною та практично значимою.

Так, тіньовий банкінг – це зазвичай легальна (законна) діяльність, яка відіграє важливу роль у фінансовій системі, залучаючи до процесу кредитування суб'єктів та види діяльності, які є менш регульованими, менш прозорими, розширюючи таким чином коло позичальників, які не можуть отримати фінансування в банках. Рада з фінансової стабільності розробила визначення тіньових банків, що включає всі суб'єкти за межами регульованої банківської системи, які виконують основну банківську функцію кредитного посередництва (взяття грошей у вкладників і надання їх позичальникам) і включає такі чотири ключові аспекти, як: трансформація строків погашення; трансформація ліквідності; леверидж; передача кредитного ризику (цитовано за [Kodres 2015]).

Тіньовий банкінг поділяється на пов'язаний з банком і не пов'язаний з банком, який власне і вважається традиційним тіньовим банкінгом. Тіньова банківська діяльність пов'язана з банком, передбачає таку, що виходить за межі традиційної банківської діяльності, як позабалансова діяльність або торгівля цінними паперами, що передбачає створення позабалансових організацій, таких як компанії спеціального призначення (*special purpose vehicles, SPV*), для проведення операцій, які не підлягають регуляторному нагляду. Традиційний тіньовий банкінг охоплює такі види фінансової діяльності, що пов'язані з інфраструктурою фінансового ринку, як кредитування цінних паперів, угоди зворотного викупу (*репо*) та діяльність хедж-фондів. Традиційний тіньовий банкінг включає діяльність небанківських фінансових посередників, таких як фонди грошового ринку, інвестиційні фонди, пенсійні фонди, брокери-дилери цінних паперів та багато інших. Різноманітність установ тіньового банкінгу зростає у зв'язку з цифровізацією та впровадженням все нових фінансових інновацій.

Фінансові інновації з кінця минулого століття стали вагомим складником нового конструкту тінізації світової економіки у зв'язку з можливістю уникати контролю та полегшенням крос-юрисдикційних транзакцій. «Інновації в платіжній системі (електронні гроші, смарт-картки) і зростання небанківського кредиту (тіньовий банкінг) означали зниження важливості традиційних банківських резервів і централізованих національних клірингових систем» (цитовано за [Orphanides 2013]). Рада з фінансової стабільності стверджує, що «відсутність пруденційного нагляду та регулювання тіньової банківської діяльності може ускладнити оцінку та управління системними ризиками, які можуть виникнути внаслідок такої діяльності» [FSOC 2020].

На відміну від традиційних банківських послуг, основним типом фінансування, яке використовується в тіньовому банкінгу, є не депозити клієнтів, а короткострокове фінансування з оптових ринків. Це надає тіньовим банківським установам більшої гнучкості і рентабельності, але й зумовлює більш високу ризикованість тіньової банківської діяльності. Оскільки у періоди шоків, спадів чи криз відбувається вплив короткострокового фінансування,

---

тоді як банки підлягають жорсткому нагляду і залишаються стабільно функціонуючими. Іншим фактором ризикованості є відсутність доступу до централізованого фінансування, тоді як таку можливість мають банки. Таким чином, терміни «тіньовий банкінг», «тіньова банківська діяльність» акцентують увагу на тому, що ця діяльність відбувається з обмеженим регулятивним надглядом, так би мовити «в тіні» банківської системи.

Особливості китайської економічної моделі ґрунтуються, з-поміж іншого, і на специфічній фінансовій системі, яка тривалий час була закритою для світового фінансового ринку та жорстко регульованою. Останніми роками відбувається певна лібералізація фінансової системи Китаю та її інтеграція зі світовою. Впроваджуючи ініціативу «Один пояс, один шлях», Китай став великим двостороннім кредитором для країн з низьким рівнем доходу і ... став найбільшим офіційним кредитором у світі (цитовано за [World Economic Forum 2022, 47]). Зокрема, у звіті Всесвітнього Економічного Форуму акцентовано увагу, що «кількість суверенних дефолтів зростає, країни-кредитори та компанії можуть стати більш вразливими до поширення боргів, включаючи системно важливі банки, пенсійні фонди та державних кредиторів [World Economic Forum 2022, 47].

Для китайської фінансової системи притаманне домінування банків, які «мають неперевершений привілей над іншими фінансовими установами щодо доступу до індивідуальних та інституційних заощаджень» [Wang H., Wang H., Wang L., & Zhou 2019, 9]. Стимулювання прискорених темпів економічного зростання тривалий час відбувалось за рахунок банківського кредитування державних підприємств та інфраструктурних об'єктів. Така політика призвела до певних структурних викривлень в економіці та фінансах, оскільки державні підприємства не завжди були ефективними, тоді як приватний сектор відчував брак коштів. При цьому жорстке регулювання банків призвело до обмеження приватних підприємців загалом та малий і середній бізнес зокрема у спроможності отримати кредити. Розвиток тіньового банкінгу Китаю не явно централізовано заохочувався після світової фінансово-економічної кризи і був спричинений як потребами забезпечення більш гнучкого кредитування приватного бізнесу, сфери нерухомості, так і загальносвітовою тенденцією, яка зумовлена розвитком та широким впровадженням фінансових інновацій.

Китайський тіньовий банківський бізнес охоплює низку фінансових операцій, що здійснюються небанківськими фінансовими установами, які працюють поза традиційною банківською системою Китаю (хоча великою мірою з нею пов'язані). Ці установи включають трастові компанії, продукти управління капіталом, однорангові (P2P) кредитні платформи та інші типи інвестиційних інструментів.

Динаміка тіньового банківського обслуговування в Китаї пов'язана з темпами економічного зростання та державним регулюванням. Так, спостерігаємо прискорення питомої ваги тіньового банкінгу в фінансовому секторі країни в період відновлення після світової фінансової кризи, коли питома вага тіньового банкінгу зросла з 8% у 2009 році до третини у 2016 році [Katsomitros 2023]. Однак це зростання викликало занепокоєння щодо фінансової стабільності та потенційних системних ризиків. Зі скороченням місцевого фондового ринку урядом було запроваджено більш суворе регулювання позабанківської фінансової діяльності, що призвело до більше дворазового зниження питомої

ваги тіньового банкінгу Китаю у ВВП протягом 2017–2021 років (з 32,4% у 2017 році до 16% у 2021 році) [IMF 2023]. Сума, на яку скоротилися тіньові банківські активи в Китаї протягом 2017–2020 років, становить 1,6 трлн [Katsomitros 2023].

Можна сформулювати такі дві основні гіпотези щодо впливу китайського тіньового банкінгу на тінізацію світової економіки:

Гіпотеза 1. Тіньовий банкінг Китаю у своїй законній діяльності створює передумови для поширення тіньової економіки у світі.

Гіпотеза 2. Тіньовий банкінг Китаю у своїй законній діяльності зменшує тінізацію світової економіки.

Для визначення щільності та кількісних показників впливу тіньового банкінгу на світову тіньову економіку нами було застосовано кореляційно-регресійний аналіз та відібрано такі показники, як: питома вага світової тіньової економіки у світовому ВВП ($TE_{\text{світ}}$, %); питома вага тіньової економіки Китаю у китайському ВВП ($TE_{\text{КНР}}$, %); банківська тіньова діяльність та традиційний тіньовий банкінг (трлн юанів). Для аналізу вибрано період, що охоплює час напередодні світової фінансово-економічної кризи до початку пандемії Ковід-19, тобто період з 2006 по 2018 роки (див. табл. 1).

Для визначення наявності та кількісної оцінки впливу тіньового банкінгу на тіньову економіку в Китаї було розраховано кореляційну матрицю щільності зв'язку між питоною вагою тіньової економіки світу (середнє значення) у ВВП ($TE_{\text{світ}}$) та вибраними показниками КНР: питоною вагою тіньової економіки у ВВП ($TE_{\text{КНР}}$), банківською тіньовою діяльністю та традиційним тіньовим банкінгом. Усі отримані коефіцієнти кореляції статистично значимі (мають рівень значимості 0,01), див. табл. 2.

Інтерпретацію результатів кореляційного аналізу здійснено згідно зі шкалою Чеддока [Яровий, Страхов 2015, 10]. Кореляційний аналіз між питоною вагою світової тіньової економіки у ВВП (TE) та питоною вагою тіньової економіки Китаю у ВВП демонструє дуже високу позитивну щільність взаємозв'язку (0,883), тобто зростання тіньової економіки Китаю призводить до зростання сектору світової тіньової економіки і навпаки. Результати кореляційного аналізу свідчать про дуже високий від'ємний зв'язок між світовою та китайською тіньовими економіками та китайським тіньовим банкінгом. Тобто зростання вартості операцій банківської тіньової діяльності та традиційного тіньового

Таблиця 1

Динаміка питоної ваги тіньової економіки (середнє значення) у ВВП світу ($TE_{\text{світ}}$), питоної ваги тіньової економіки у ВВП Китаю ($TE_{\text{КНР}}$), тіньового банкінгу (банківського (БТД) та традиційного (ТТБ))

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
$TE_{\text{світ}}$	12,2	11,9	12	11,9	11,7	11,8	32,6	32,6	32,4	32,4	32,3	32	31,7
$TE_{\text{КНР}}$	33,1	32,8	32,7	33,2	32,9	32,7	11,8	11,8	11,6	11,4	11,4	11,3	11,2
БТД	4,18	4,59	4,37	5,23	6,76	6,83	10,82	15,16	20,06	29,25	43,11	47,97	46,41
ТТБ	нд*	нд	нд	нд	нд	4,34	7,16	11,37	14,92	18,17	21,3	27,5	28,53

Примітки: * – немає даних (нд). Джерело: Elgin, Kose, Ohnsorge and S. Yu 2021; Sun 2019

Таблиця 2

Кореляційна матриця щільності зв'язку між питомою вагою тіньової економіки світу (середнє значення) у ВВП ($TE_{\text{світ}}$) та вибраними показниками КНР (питомою вагою тіньової економіки у ВВП ($TE_{\text{кНР}}$), банківською тіньовою діяльністю та традиційним тіньовим банкінгом

		$TE_{\text{світ}}$	$TE_{\text{кНР}}$	БТД	ТТБ
$TE_{\text{світ}}$	Коефіцієнт кореляції Пірсона	1	0,883**	-0,897**	-0,938**
	Значимість		0,000	0,000	0,001
	Кількість спостережень	13	13	13	8
$TE_{\text{кНР}}$	Коефіцієнт кореляції Пірсона	0,883**	1	-0,919**	-0,961**
	Значимість	0,000		0,000	0,000
	Кількість спостережень	13	13	13	8
БТД	Коефіцієнт кореляції Пірсона	-0,897**	-0,919**	1	0,977**
	Значимість	0,000	0,000		0,000
	Кількість спостережень	13	13	13	8
ТТБ	Коефіцієнт кореляції Пірсона	-0,938**	-0,961**	0,977**	1
	Значимість	0,001	0,000	0,000	
	Кількість спостережень	8	8	8	8

** Кореляція значима на рівні 0,01 (двостороння).

* Кореляція значима на рівні 0,05 (двостороння).

Джерело: розраховано автором за даними таблиці 1

банкінгу призводить до скорочення китайського (-0,919 та -0,961) та середньо-світового тіньових секторів економіки (-0,883 та -0,938) (табл. 2).

Нами побудовано однофакторне регресійне рівняння для Китаю на основі 13 спостережень (табл. 1), в якому залежна змінна Y – це питома вага світової тіньової економіки у світовому ВВП ($TE_{\text{світ}}$, %), незалежна змінна x_1 – вартість банківської тіньової діяльності (БТ, трлн юанів) та a – вільний член (1):

$$Y = a + b \cdot x_1. \quad (1)$$

Статистичні характеристики регресійного рівняння такі: R 89,7%, R -квадрат – 80,4%, коефіцієнт Дарбіна-Уотсона – 1,771, Sig.- 0.000. Тест Дарбіна-Уотсона не рівний 2, але розрахункове значення в межах довірчого інтервалу $d_1 < DW$ та $d_2 < DW < 4 - d_2$, табличне значення розподілу Дарбіна-Уотсона за рівня значимості 0,01 для 13 спостережень при одному факторі такі: $d_1=0,738$, $d_2=1,038$. Тобто $0,738 < 1,771$ та $1,038 < 1,771 < 2,229$. $F = 45,148$ (більше табличного, $F_{кр}=9,05$ ($\alpha=0,01$) ($F > F_{кр}$)). T -статистики для вибраного фактора x_1 ($|6,719|$) і константи a ($|404,814|$) більше табличного (критичного) значення за рівня значимості 0,01% $P < \alpha$. Отже, статистичні характеристики підтверджують вибір факторів та забезпечують достовірність результатів, автокореляція залишків відсутня. Рівняння розрахованої економетричної моделі матиме вигляд (2):

$$Y = 32,982 + 0,022 \cdot x_1. \quad (2)$$

Інтерпретація моделі така. За відсутності впливу вибраної незалежної змінної TE збільшиться під впливом інших факторів на 32,982% (Sig.=0,000), у разі

збільшення тіньового банкінгу на 1 трлн юанів питома вага тіньової економіки знизиться на 0,022% світового ВВП (Sig.=0,000).

Нами побудовано ще одне однофакторне регресійне рівняння на основі 8 спостережень (табл. 1), в якому залежна змінна Y – це питома вага світової тіньової економіки у світовому ВВП ($TE_{\text{світ}}$, %), незалежна змінна x_1 – вартість традиційного тіньового банкінгу (ТТБ, трлн юанів) та a – вільний член (1).

Як показали розрахунки, в цій однофакторній економетричній моделі високі показники R (93,8%), коефіцієнта детермінації (R -квадрат – 88,1%), високий рівень значимості – Sig. 0,001, розрахунковий критерій Фішера (F 44,247), що вище табличного, де $k^2=n-k=6$, ($F_{кр}$ 13,76 ($\alpha=0,01$) ($F > F_{кр}$, $P < \alpha$)). T -статистики для вибраного фактора x_1 (|6,652|) і константи a (|330,391|) більше табличного (критичного) значення за рівня значимості 0,01%, $P < \alpha$. Отримали низький коефіцієнт Дарбіна-Уотсона (1,227), але розрахункове значення залишається в межах довірчого інтервалу $d_1 < DW$ та $d_2 < DW < 4 - d_2$, табличне значення розподілу Дарбіна-Уотсона за рівня значимості 0,01 для 8 спостережень при одному факторі такі: $d_1=0,497$, $d_2=1,003$. Тобто $0,497 < 1,227$ та $1,003 < 1,227 < 2,773$. Отже, статистичні характеристики підтверджують вибір факторів та забезпечують достовірність результатів, автокореляція залишків відсутня. Економетрична модель (3) матиме вигляд:

$$Y = 32.930 - 0,036 \cdot x_1. \quad (3)$$

Інтерпретація моделі (3) така. За відсутності впливу вибраної незалежної змінної світова питома вага TE збільшиться під впливом інших факторів на 32,930% (Sig.=0,000), у разі збільшення традиційного тіньового банкінгу на 1 трлн юанів питома вага тіньової економіки знизиться на 0,036% світового ВВП (Sig.=0,001).

Отримані результати кореляційного аналізу та економетричного моделювання свідчать, що зростання банківської тіньової діяльності і традиційного тіньового банкінгу в Китаї зменшує як китайську, так і світову тіньову економіку. Таким чином, підтверджено гіпотезу 2, що тіньовий банкінг у своїй законній діяльності скорочує передумови тінізації світової економіки. Це пов'язано з позитивним впливом на розвиток підприємництва в Китаї, передусім малого та середнього бізнесу. Оскільки приватні підприємства в Китаї загалом більш ефективні ніж державні, подальший приріст тіньового банкінгу сприятиме оптимізації економічної структури та прискоренню економічного зростання.

Разом із тим жорсткі регулятивні обмеження тіньового банкінгу в Китаї в умовах зростання інтегрованості китайської фінансової системи зі світовою можуть сприяти розвитку негативних процесів у китайській та світовій економіках. Тому подальші напрями дослідження полягають у пошуку оптимізації та вдосконалення регулятивних механізмів тіньового банкінгу на наднаціональному рівні.

ЛІТЕРАТУРА

Chen H., Schneider F. Size and causes of shadow economy in China over 1978–2016: based on the currency demand method. Report 1. Beijing: Beijing University, 2018. Retrieved on 6, 2019. 44 p.

Elgin C., Kose M.A., Ohnsorge F. and Yu S. Understanding Informality, CERP Discussion Paper 16497, Centre for Economic Policy Research, London. 2021.

FSOC 2020. “2020 Annual Report”. Financial Stability Oversight Council. Washington, USA, available at: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://home.treasury.gov/system/files/261/FSOC2020AnnualReport.pdf> (accessed 20 May 2023).

Katsomitros A. The dangerous growth of shadow banking 2023. *World Finance*. January 17, 2023, available at: www.worldfinance.com/special-reports/the-dangerous-spread-of-shadow-banking (accessed 20 May 2023).

Orphanides A. Is monetary policy overburdened? BIS Working Papers. 2013. № 435. 37 p.

Sun G. China’s shadow banking: Bank’s shadow and traditional shadow banking. Bank for International Settlements, BIS Working Papers. 2019. № 822. 43 p.

Kodres L. Shadow banks: out of the eyes of regulators, 2015, available at: www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/Series/Back-to-Basics/Shadow-Banks (accessed 20 May 2023).

World Economic Forum 2023. *The Global Risks Report 2023. 18th Edition. Insight Report*. Cologny/Geneva Switzerland. available at: <https://www.weforum.org/reports/global-risks-report-2023/> (accessed 20 May 2023).

World Economic Forum (2022), *The Global Risks Report 2023. 18th Edition. Insight Report*, available at: www.weforum.org/reports/global-risks-report-2023/ (accessed 20 May 2023).

Tsai K.S. (2015a). The political economy of state capitalism and shadow banking in China. *Journal of Chinese Economic Studies*. 12(1). Pp. 12–19.

Tsai K.S. (2015b). Financing small and medium enterprises in China: Recent trends and prospects beyond shadow banking.

Wang H., Wang H., Wang L. and Zhou H. *Shadow banking: China's dual-track interest rate liberalization*. 2019. 50 p., available at: SSRN 2606081 (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.cicfconf.org/sites/default/files/paper_772.pdf) (accessed 20 May 2023).

Яровий А.Т., Страхов Є.М. Багатовимірний статистичний аналіз : навчально-методичний посібник для студентів математичних та економічних фахів. Одеса : Астропринт, 2015. 132 с.

REFERENCES

Chen H., Schneider F. (2018), *Size and causes of shadow economy in China over 1978-2016: based on the currency demand method*. Retrieved on 6, 2019 (In English).

Elgin C., Kose M.A., Ohnsorge F. and Yu S. (2021), *Understanding Informality*, CERP Discussion Paper 16497, Centre for Economic Policy Research, London (In English).

FSOC 2020. “2020 Annual Report”. Financial Stability Oversight Council. Washington, USA, available at: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://home.treasury.gov/system/files/261/FSOC2020AnnualReport.pdf> (accessed 20 May 2023) (In English).

Katsomitros A. (2023), “The dangerous growth of shadow banking 2023”. *World Finance*, January 17, 2023, available at: www.worldfinance.com/special-reports/the-dangerous-spread-of-shadow-banking (accessed 20 May 2023) (In English).

Orphanides A. (2013), *Is monetary policy overburdened?* Bank for International Settlements, BIS Working Papers. BIS Working Papers. № 435, 37 p. (In English).

Sun G. (2019), *China's shadow banking: Bank's shadow and traditional shadow banking*. Bank for International Settlements, BIS Working Papers. № 822. 43 p. (In English).

Kodres L. (2015), "Shadow banks: out of the eyes of regulators", available at: www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/Series/Back-to-Basics/Shadow-Banks (accessed 20 May 2023) (In English).

World Economic Forum (2023), *The Global Risks Report 2023. 18th Edition. Insight Report*. Cologny/Geneva Switzerland, available at: www.weforum.org/reports/global-risks-report-2023/ (accessed 20 May 2023).

World Economic Forum (2022), *The Global Risks Report 2023. 18th Edition. Insight Report*, available at: www.weforum.org/reports/global-risks-report-2023/ (accessed 20 May 2023) (In English).

Tsai K.S. (2015), The political economy of state capitalism and shadow banking in China. *Journal of Chinese Economic Studies*, 12(1), pp. 12–19 (In English).

Tsai K.S. (2015), Financing small and medium enterprises in China: Recent trends and prospects beyond shadow banking (In English).

Wang H., Wang H., Wang L. and Zhou H. (2019), *Shadow banking: China's dual-track interest rate liberalization*, available at: SSRN 2606081 (chrome-extension://efaidnbnmnibpcjpcglclefindmkaj/https://www.cicfconf.org/sites/default/files/paper_772.pdf) (accessed 20 May 2023) (In English).

Yarovy A.T., Strakhov E.M. (2015), *Bahatovymirnyy statystychnyy analiz: nachal'no-metodychnyy posibnyk dlya studentiv matematychnykh ta ekonomichnykh fakhiv*, Odesa: Astroprint (In Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 20.05.2023 р.